

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 7 lipca 2026 r.
(OR. en)

10914/26

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2026/0175(NLE)

ECOFIN 865
UEM 289
FIN 933
ECB
EIB

AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY

Dotyczy: DECYZJA WYKONAWCZA RADY zmieniająca decyzję wykonawczą
z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy
i zwiększania odporności Węgier

DECYZJA WYKONAWCZA RADY

z dnia ...

**zmieniająca decyzję wykonawczą z dnia 15 grudnia 2022 r.
w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Węgier**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności¹, w szczególności jego art. 20,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

¹ Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Po przedłożeniu przez Węgry w dniu 11 maja 2021 r. krajowego planu odbudowy i zwiększania odporności (RRP) Komisja przedstawiła Radzie wniosek dotyczący pozytywnej oceny tego planu. W dniu 15 grudnia 2022 r. Rada zatwierdziła pozytywną ocenę w drodze decyzji wykonawczej² (zwanej dalej „decyzją wykonawczą Rady z dnia 15 grudnia 2022 r.”).
- (2) W dniu 31 sierpnia 2023 r. Węgry przedłożyły Komisji zmieniony krajowy RRP, w tym rozdział REPowerEU zgodnie z art. 21c rozporządzenia (UE) 2021/241. Rada zatwierdziła pozytywną ocenę w drodze decyzji wykonawczej Rady z dnia 8 grudnia 2023 r.³
- (3) W dniu 9 czerwca 2026 r. Węgry zwróciły się do Komisji z wnioskiem wraz z uzasadnieniem o przedstawienie wniosku dotyczącego zmiany decyzji wykonawczej Rady z dnia 15 grudnia 2022 r. zgodnie z art. 21 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241 ze względu na to, że realizacja RRP nie jest już całkowicie możliwa z uwagi na obiektywne okoliczności spowodowane przez wzrost kosztów wynikający ze zmienności cen energii, nieoczekiwane zmiany sytuacji geopolitycznej, nieprzewidziane trudności we wdrażaniu, opóźnienia spowodowane ograniczeniami czasowymi lub presją harmonogramu, a także inne zmiany prawne lub regulacyjne. W tym celu Węgry przedłożyły nowy krajowy RRP (zwany „nowym RRP”).

² Zob. dokumenty: ST 15447/22 INIT i ST 15447/22 ADD 1 na stronie <http://register.consilium.europa.eu>.

³ Zob. dokumenty: ST 15964/23 REV 1, ST 15964/23 REV 2 (bg) i ST 15964/23 ADD 1 na stronie <http://register.consilium.europa.eu>.

- (4) Komisja uważa, że powody przedstawione przez Węgry uzasadniają wniosek dotyczący zmiany decyzji wykonawczej Rady z dnia 15 grudnia 2022 r. na podstawie art. 21 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/241, w związku z czym należy zmienić decyzję wykonawczą Rady z dnia 15 grudnia 2022 r.
- (5) W dniu 8 lipca 2025 r. Rada skierowała do Węgier zalecenia w kontekście europejskiego semestru. W szczególności Rada zaleciła Węgrom dalsze dążenie do skutecznej koordynacji polityk makroekonomicznych, stopniowe wycofywanie pułapów cen i stóp procentowych, wzmocnienie średniookresowych ram budżetowych, poprawę długoterminowej stabilności systemu emerytalnego, poprawę otoczenia biznesowego, stymulowanie rozwoju rynków kapitałowych, ugruntowanie ram innowacji, przyspieszenie dywersyfikacji dostaw paliw kopalnych, stopniowe wycofywanie dopłat do paliw kopalnych, zwiększenie elastyczności i konkurencji w sektorze energii elektrycznej, poprawę odporności wodnej, poprawę obiegu zamkniętego, poprawę wyników kształcenia i zwiększenie udziału grup defaworyzowanych w wysokiej jakości edukacji powszechnej, zwiększenie dostępu do instrumentów rynku pracy, zapewnienie efektywnego dialogu społecznego, poprawę adekwatności pomocy społecznej i zapewnienie dostępu do podstawowych usług, a także ukierunkowanie środków wsparcia mieszkaniowego i zwiększenie podaży mieszkań. Po dokonaniu oceny postępów we wdrażaniu tych zaleceń krajowych na chwilę przedłożenia nowego RRP Komisja stwierdza, że Węgry nie wdrożyły w pełni żadnego z zaleceń ani nie osiągnęły znaczących postępów w ich realizacji.

- (6) W dniu 21 maja 2026 r. Komisja opublikowała szczegółową ocenę sytuacji dla Węgier na podstawie art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011⁴. W wyniku analizy Komisja doszła do wniosku, że na Węgrzech występują zakłócenia równowagi makroekonomicznej, ponieważ utrzymują się podatności na zagrożenia związane z konkurencyjnością, wysokim deficytem sektora instytucji rządowych i samorządowych i potrzebami finansowymi, cenami nieruchomości mieszkalnych oraz interwencjami rządowymi na rynku finansowym.
- (7) Plany odbudowy i zwiększania odporności powinny służyć realizacji ogólnych celów Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ustanowionego rozporządzeniem (UE) 2021/241 (zwanego dalej „Instrumentem”) oraz Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy ustanowionego rozporządzeniem Rady (UE) 2020/2094⁵ w celu wspierania odbudowy po kryzysie wywołanym COVID-19. Powinny one promować spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną Unii poprzez przyczynianie się do realizacji sześciu filarów, o których mowa w art. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241.
- (8) Realizacja planów odbudowy i zwiększania odporności państw członkowskich powinna stanowić skoordynowany wysiłek obejmujący reformy i inwestycje w całej Unii. Dzięki skoordynowanej i jednoczesnej realizacji oraz wdrożeniu projektów transgranicznych i wielokrajowych takie reformy i inwestycje powinny wzajemnie się wzmacniać i generować pozytywne efekty zewnętrzne w całej Unii.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania (Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj>).

⁵ Rozporządzenie Rady (UE) 2020/2094 z dnia 14 grudnia 2020 r. ustanawiające Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2094/oj>).

Wyważona reakcja przyczyniająca się do realizacji sześciu filarów

- (9) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. a) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.1 załącznika V do tego rozporządzenia nowy RRP stanowi w dużym stopniu (rating A) kompleksową i odpowiednio wyważoną reakcję na sytuację gospodarczą i społeczną, tym samym przyczyniając się odpowiednio do realizacji wszystkich sześciu filarów, o których mowa w art. 3 tego rozporządzenia, z uwzględnieniem szczególnych wyzwań, przed którymi stoi dane państwo członkowskie, i alokacji finansowej dotyczącej tego państwa.
- (10) Nowy RRP obejmuje działania, które przyczyniają się do realizacji wszystkich sześciu filarów, a szereg komponentów dotyczy kilku filarów jednocześnie. Nowy RRP obejmuje szeroki wachlarz środków, ze szczególnym naciskiem na zieloną i cyfrową transformację, budowanie odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej oraz na strategię polityczne na rzecz następnego pokolenia. Nowy RRP zakłada również działania mające na celu wspieranie inteligentnego, trwałego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz spójności społecznej i terytorialnej, zgodnie z europejską strategią przemysłową.

- (11) Nowy RRP wnosi istotny wkład w zieloną i cyfrową transformację. Zieloną transformację wspierają w szczególności reformy i inwestycje w dziedzinie zrównoważonego transportu, energii, gospodarki wodnej i gospodarki o obiegu zamkniętym. Najważniejsze środki obejmują inwestycje w dziedzinie bezemisyjnego transportu publicznego, inwestycje przyczyniające się do rozwoju sieci energetycznej oraz inwestycje w dziedzinie produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Kilka komponentów zawiera środki mające na celu poprawę efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych. Transformacji cyfrowej sprzyjają w szczególności działania mające na celu wspieranie cyfryzacji sektora edukacji i administracji publicznej, a także cyfryzacji sektorów zdrowia i energii oraz działania przyczyniające się do rozwoju innowacji cyfrowych i umiejętności cyfrowych.
- (12) Znaczna liczba reform i inwestycji przewidzianych w nowym RRP służy poprawie odporności opieki zdrowotnej, a także odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej. Oczekuje się, że działania w sektorze opieki zdrowotnej przyczynią się do poprawy efektywności i dostępu do wysokiej jakości opieki. Kluczowe reformy instytucjonalne mają zwiększyć odporność gospodarki poprzez zintensyfikowanie walki przeciwko korupcji, zwiększenie ochrony interesów finansowych Unii i wzmocnienie niezależności sądownictwa. Celem reform budżetowych jest uproszczenie systemu podatkowego i zwiększenie jego odporności na ryzyko związane z agresywnym planowaniem podatkowym, a także ułatwienie dostępu do danych publicznych. Należy się spodziewać, że inteligentny, zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu zostanie osiągnięty w szczególności dzięki różnym działaniom służącym zwiększeniu konkurencyjności i przejrzystości w zamówieniach publicznych oraz promowaniu badań naukowych i innowacji.

- (13) Szeroki zakres działań przewidzianych w nowym RRP przyczynia się do poprawy spójności społecznej i terytorialnej, w szczególności przez reformy i inwestycje sprzyjające rozwojowi kapitału ludzkiego, w tym podnoszenie umiejętności cyfrowych i zawodowych, poprawę dostępu do wysokiej jakości środowisk edukacyjnych sprzyjających włączeniu społecznemu, zwiększenie atrakcyjności zawodu nauczyciela oraz zwiększenie dostępności usług wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem. Ponadto przewidziano szereg działań służących przeciwdziałaniu konkretnym problemom występującym na osiedlach, na których panuje najbardziej niekorzystna sytuacja, oraz poprawie dostępu do wysokiej jakości podstawowej opieki zdrowotnej i leczenia szpitalnego.

Sprostanie wszystkim wyzwaniom wskazanym w zaleceniach krajowych lub znacznej części tych wyzwań

- (14) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.2 załącznika V do tego rozporządzenia nowy RRP ma przyczynić się do skutecznego sprostania znacznej części wyzwań (rating A), które zostały wskazane w skierowanych do Węgier zaleceniach krajowych, w tym w zakresie ich aspektów fiskalnych, lub wyzwaniom wskazanym w innych stosownych dokumentach formalnie przyjętych przez Komisję w ramach europejskiego semestru.

- (15) Nowy RRP obejmuje obszerny zestaw wzajemnie wzmacniających się reform i inwestycji, które przyczyniają się do skutecznego sprostania wszystkim wyzwaniom gospodarczym i społecznym lub znacznej części tych wyzwań, które zostały wskazane w zaleceniach krajowych skierowanych do Węgier przez Radę w ramach europejskiego semestru w latach 2019, 2020, 2022, 2023, 2024 i 2025, w szczególności jeżeli chodzi o zieloną i cyfrową transformację, edukację, innowacyjność, rynek pracy, politykę społeczną, opiekę zdrowotną, ramy antykorupcyjne, niezależność sądów, konkurencyjność w zamówieniach publicznych, jakość i przejrzystość procesu decyzyjnego, koordynację polityki gospodarczej, kwestie związane z podatkami i agresywnym planowaniem podatkowym oraz ramy budżetowe.

- (16) Nowy RRP zawiera szereg istotnych działań mających na celu sprostanie wyzwaniom związanym z zieloną transformacją. W odniesieniu do produkcji energii i efektywności energetycznej nowy RRP obejmuje reformy mające na celu usprawnienie procedur wydawania pozwoleń na produkcję energii ze źródeł odnawialnych, uproszczenie przyłączania małych elektrowni wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych do sieci, usunięcie przeszkód w rozwoju energetyki wiatrowej, usprawnienie sposobu obliczania taryf sieciowych, instalowanie inteligentnych liczników, wzmocnienie roli agregatorów, stosowanie dynamicznych cen w umowach zakupu energii elektrycznej, wspieranie konkurencji na rynku bilansującym, rozwój społeczności energetycznych oraz zwiększenie wykorzystania magazynowania energii. Celem reform jest zwiększenie udziału uczestników rynku w rynkach wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych i magazynowania energii. W tym celu reformy te mają przyspieszyć upowszechnienie wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych (w szczególności z lądowej energii wiatrowej) oraz zwiększyć elastyczność po stronie popytu, a także konkurencję na rynku bilansującym. Oczekuje się zatem, że reformy te przyczynią się do realizacji zaleceń dotyczących zwiększenia elastyczności i konkurencji w sektorze energii elektrycznej oraz przyspieszenia wdrażania odnawialnych źródeł energii. Nowy RRP obejmuje również inwestycje mające na celu zwiększenie produkcji energii słonecznej, a także udoskonalenia sieci elektroenergetycznej, aby umożliwić bezpieczną integrację energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych. W nowym RRP uwzględniono ponadto szereg inwestycji w renowację budynków publicznych, w szczególności w obszarze edukacji, oraz budynków mieszkalnych pod kątem efektywności energetycznej, które to inwestycje służą realizacji zalecenia dotyczącego poprawy efektywności energetycznej, zwłaszcza w budynkach. Jeżeli chodzi o zrównoważony transport, nowy RRP obejmuje inwestycje w rozwój sieci kolejowej, bezemisyjnego transportu autobusowego, systemu tramwajowego i trolejbusowego Budapesztu oraz stacji ładowania pojazdów elektrycznych. Ponadto Węgry powinny wprowadzić jednolity krajowy system taryf, biletów i informacji o pasażerach na potrzeby transportu autobusowego i kolejowego. W nowym RRP uwzględniono również działania mające na celu wspieranie reform w obszarze gospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego gospodarowania odpadami, a także reformę zrównoważonej gospodarki wodnej i inwestycje w tym obszarze, w szczególności przez propagowanie retencji wody w oparciu o zasoby przyrody.

- (17) Nowy RRP zawiera szereg istotnych działań mających na celu sprostanie wyzwaniom związanym z transformacją cyfrową. W nowym RRP przewidziano działania służące wyposażeniu nauczycieli i uczniów w publicznych placówkach oświatowych w notesy elektroniczne, a także dostarczeniu urządzeń technologii informacyjno-komunikacyjnych na potrzeby szkół podstawowych i średnich, uwzględniając szkoły realizujące program kształcenia i szkolenia zawodowego, uniwersytetów i instytucji zajmujących się kształceniem dorosłych oraz zwiększeniu wskaźnika cyfryzacji w sektorze opieki zdrowotnej. Ponadto w nowym RRP uwzględniono pewne działania mające na celu zwiększenie wskaźnika cyfryzacji w administracji publicznej, w szczególności za sprawą platform sprawozdawczości elektronicznej do celów podatkowych i dalszego rozwijania systemu elektronicznych zamówień publicznych.
- (18) W nowym RRP przewidziano szereg działań służących przezwyciężeniu wyzwań w sektorze edukacji. Obejmuje on reformy mające na celu zwiększenie atrakcyjności zawodu nauczyciela dzięki mechanizmowi zapewniającemu stopniową konwergencję wynagrodzeń nauczycieli do poziomu wynoszącego co najmniej 80 % średniego wynagrodzenia absolwentów uczelni wyższych, ograniczenie skali zjawiska segregacji w szkołach, a także zapewnienie dostępu do wysokiej jakości edukacji szkolnej, w szczególności przez wyposażenie uczniów i nauczycieli w urządzenia niezbędne w procesie nowoczesnej edukacji cyfrowej. W nowym RRP przewidziano także inwestycje wspierające włączanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi do edukacji powszechnej.

- (19) Aby przezwyciężyć wyzwania w obszarze badań naukowych i innowacji, planuje się utworzenie krajowych laboratoriów, które mają stworzyć ekosystem w większym stopniu sprzyjający nauce i innowacyjności. Wsparcie na rzecz tworzenia gigafabryk sztucznej inteligencji i dostępu do nich, a także wkład w unijny program bezpiecznej łączności (IRIS²), również przyczyniają się do wzmocnienia ram innowacji dla sektora publicznego i przedsiębiorstw.
- (20) W odpowiedzi na zalecenie krajowe dotyczące konieczności zapewnienia integracji przedstawicieli najsłabszych grup społecznych na rynku pracy przewidziano utworzenie dodatkowych miejsc w żłobkach oraz wspieranie działań ułatwiających znalezienie zatrudnienia przez osoby żyjące na osiedlach, na których panuje najbardziej niekorzystna sytuacja.
- (21) W nowym RRP uwzględniono różne działania służące przezwyciężeniu określonych wyzwań związanych z polityką społeczną przez udzielanie kompleksowego wsparcia mieszkańcom 300 osiedli, na których panuje najbardziej niekorzystna sytuacja. Działania te mają na celu wspieranie zatrudnienia i rozwoju umiejętności zgodnie z lokalnymi uwarunkowaniami, osiąganie lepszych efektów uczenia się dzięki pedagogice zorientowanej na społeczność oraz tworzenie społecznych elektrowni fotowoltaicznych.
- (22) W nowym planie określono szeroki zestaw reform i inwestycji mających na celu sprostanie najbardziej krytycznym wyzwaniom, przed którymi stoi sektor usług opieki zdrowotnej. Obejmuje on w szczególności inwestycje w modernizację infrastruktury i wyposażenia szpitali oraz rozwój opieki podstawowej i profilaktyki przez tworzenie społeczności lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej świadczących zintegrowane usługi zdrowotne. Uzupełnieniem tych działań są inwestycje w dziedzinie cyfrowej opieki zdrowotnej, takie jak programy cyfryzacji. Inne działania wspiera dążenie do wyeliminowania nieformalnych płatności w systemie opieki zdrowotnej.

- (23) W nowym RRP przewidziano szereg działań służących wzmocnieniu ram antykorupcyjnych oraz ochrony interesów finansowych Unii. Wspomniane działania obejmują utworzenie Urzędu ds. Etyki, aby skutecznie wesprzeć środki w zakresie przeciwdziałania nadużyciom finansowym, konfliktom interesów, korupcji i innym działaniom niezgodnym z prawem oraz nieprawidłowościom związanym z wdrażaniem wsparcia Unii na Węgrzech, a także ich wykrywania i korygowania, ze szczególnym uwzględnieniem zamówień publicznych oraz weryfikacji ujawnianych informacji majątkowych. Zgodnie z nowym RRP Urząd ds. Etyki powinien dysponować szerokimi uprawnieniami do dokonywania interwencji we wszystkich przypadkach, w których w jego opinii właściwe organy krajowe nie podjęły kroków niezbędnych do zapobiegania, wykrywania i korygowania nadużyć finansowych, konfliktów interesów, korupcji i innych działań niezgodnych z prawem lub nieprawidłowości, które wywierają wpływ na należyte zarządzanie finansami pochodzącymi z budżetu Unii lub na ochronę interesów finansowych Unii lub stwarzają poważne ryzyko wywarcia takiego wpływu. Ponadto Węgry zobowiązały się do przekazania Komisji powiadomienia o zamiarze uczestnictwa we wzmocnionej współpracy w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej („EPPO”). Inne działania obejmuje powołanie Grupy Zadaniowej ds. Zwalczania Korupcji przy istotnym udziale niezależnych organizacji pozarządowych i powierzenie jej odpowiedzialności za nieustanne monitorowanie obowiązujących środków antykorupcyjnych oraz sporządzanie wniosków. Ponadto w nowym RRP przewidziano działania sprzyjające zacieśnianiu współpracy z Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz działania służące poszerzeniu zakresu osobistego i materialnego deklaracji majątkowych niektórych urzędników wysokiego ryzyka. Nowy RRP ma na celu zapewnienie stopniowego wycofywania fundacji zarządzających aktywami interesu publicznego prowadzących działalność w interesie publicznym oraz zapewnienie nadzoru nad sposobem wykorzystywania wsparcia unijnego przez fundacje zarządzające aktywami interesu publicznego prowadzące działalność w interesie publicznym oraz osoby prawne ustanowione lub utrzymywane przez te fundacje, dopóki fundacje te nadal istnieją, a także zwiększenie przejrzystości w zakresie korzystania z tego wsparcia.

W nowym RRP przewidziano również szereg reform służących udoskonaleniu środków legislacyjnych, instytucjonalnych i praktycznych, aby skuteczniej zapobiegać nadużyciom finansowym, korupcji, przypadkom konfliktu interesów, podwójnemu finansowaniu i innym niezgodnym z prawem działaniom przy korzystaniu ze wsparcia Unii, a także skuteczniej je wykrywać i korygować. W nowym RRP przewidziano reformę polegającą na ustanowieniu możliwości poddawania decyzji prokuratury lub organu prowadzącego dochodzenie o odmowie przyjęcia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa lub o umorzeniu postępowania przygotowawczego kontroli sądowej w przypadku szczególnych przestępstw związanych z wykonywaniem władzy publicznej lub zarządzaniem majątkiem publicznym. Szereg działań uwzględnionych w nowym RRP przyczynia się do poprawy przejrzystości danych publicznych oraz zwiększa dostępność tych danych, m.in. w celu wzmocnienia ram antykorupcyjnych przez ułatwienie sprawowania niezależnego nadzoru. Działania te obejmują ustanowienie i prowadzenie centralnego rejestru dotyczącego wykorzystania środków publicznych wyposażonego w funkcję wyszukiwania, wyeliminowanie lub ograniczenie kosztów związanych z wnioskami o udostępnienie informacji publicznych, usprawnienie postępowań sądowych w sprawach dotyczących dostępu do informacji publicznych, usunięcie niektórych podstaw odmowy udzielenia dostępu do informacji publicznych oraz zapewnienie wprowadzenia regularnych kontroli organów wykonujących zadania publiczne w celu oceny, czy spełniają one odpowiednie wymogi dotyczące zapewniania dostępu do informacji publicznych.

- (24) Szereg reform przewidzianych w nowym RRP odnosi się do zalecenia krajowego dotyczącego zwiększenia niezależności sądów – oczekuje się, że wspomniane reformy wzmocnią niezależność i bezstronność sądów oraz niezawisłość sędziów gwarantowane ustawą, podnosząc tym samym standardy w zakresie ochrony sądowej i przyczyniając się do poprawy klimatu inwestycyjnego na Węgrzech. W nowym planie uwzględniono działania służące zwiększeniu roli i zakresu uprawnień Krajowej Rady Sądowniczej względem uprawnień Przewodniczącego Krajowego Biura Sądownictwa. Należy się spodziewać, że sprawowanie przez Krajową Radę Sądowniczą skutecznej kontroli nad Przewodniczącym Krajowego Biura Sądownictwa ograniczy możliwość podejmowania arbitralnych decyzji przez centralne organy administracji sądowej, w szczególności jeżeli chodzi o obsadzanie stanowisk sędziowskich, wzmacniając tym samym niezależność sądów. Zgodnie z nowym RRP cel ten powinien zostać osiągnięty w szczególności przez wprowadzenie wymogu wydawania przez Krajową Radę Sądowniczą wiążącej uzasadnionej opinii w sprawie indywidualnych decyzji, np. decyzji dotyczących odpowiedniości kandydatów na stanowiska Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Krajowego Biura Sądownictwa podejmowanych w oparciu o kryteria odpowiedniości; decyzji o unieważnieniu postępowania mającego na celu obsadzenie stanowisk sędziowskich i stanowisk wykonawczych w sądach; decyzji o przenoszeniu sędziów; oraz decyzji o usunięciu sędziów z grupy sędziów orzekających w sprawach o szczególnym charakterze, w tym w sprawach administracyjnych. Krajowa Rada Sądownicza powinna również wydać wiążącą uzasadnioną opinię w kwestii obowiązujących przepisów, takich jak przepisy dotyczące systemu punktów przy obsadzaniu stanowisk sędziowskich, warunków przyznawania premii, szkolenia sędziów, obciążenia sądów krajowych pracą oraz liczby stanowisk sędziowskich.

Sędziowie będący członkami Krajowej Rady Sądowniczej powinni mieć również możliwość ponownego wyboru na kolejną kadencję, natomiast Krajowa Rada Sądownicza powinna mieć dostęp do wszystkich dokumentów, a także dysponować zdolnością prawną i autonomią w zakresie rozporządzania swoim budżetem; powinno jej również przysługiwać prawo do wystąpienia do właściwego sądu i Trybunału Konstytucyjnego o ochronę przysługujących jej uprawnień. Ponadto należy przyjąć nieuznaniowe zasady dotyczące powoływania tymczasowych prezesów sądów i wprowadzić zakaz ponownego przyjmowania sędziów do sądu wyższej instancji po ich oddelegowaniu. Oczekuje się, że inna reforma wzmocni niezależność Sądu Najwyższego (Kúria), w szczególności przez zmianę przepisów dotyczących powoływania Prezesa Kúrii, który powinien dysponować co najmniej pięcioletnim doświadczeniem w wykonywaniu zawodu sędziego i który nie powinien mieć możliwości ubiegania się o reelekcję. Krajowa Rada Sądownicza powinna wydać wiążącą uzasadnioną opinię w kwestii odpowiedniości kandydatów na stanowiska Prezesa i Wiceprezesa Kúrii. Wspomniana reforma powinna również wyeliminować możliwość powoływania członków Trybunału Konstytucyjnego do Kúrii poza standardową procedurą naboru, udoskonalić system przydzielania spraw, a także zwiększyć zakres uprawnień Rady Sądowniczej Kúrii. Przewiduje się, że dalsze reformy doprowadzą do usunięcia przeszkód utrudniających kierowanie odesłań prejudycjalnych do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz zniesienia wprowadzonej w 2019 r. możliwości zaskarżania przez organy publiczne prawomocnych orzeczeń sądowych do Trybunału Konstytucyjnego, aby zagwarantować, że orzeczenia kończące postępowanie w sprawie będą wydawane przez właściwe, niezależne sądy.

- (25) W nowym RRP uwzględniono również szereg działań służących przewyższeniu wyzwań związanych z konkurencyjnością w zamówieniach publicznych, m.in. przez zagwarantowanie większej uczciwości postępowań o udzielenie zamówień publicznych. Reforma obejmuje opracowanie i ciągłe stosowanie narzędzia monitorującego służącego do określenia odsetka postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w ramach których dochodzi do złożenia tylko jednej oferty, i ustalenia przyczyn tego stanu rzeczy. Aby zwiększyć przejrzystość i uczciwość postępowań o udzielenie zamówień publicznych, jedna z reform ma na celu wprowadzenie przepisów dotyczących konfliktu interesów oraz dodatkowych obowiązków instytucji zamawiających w zakresie sprawozdawczości i publikacji. Inna reforma ma na celu opracowanie ram pomiaru efektywności w celu prowadzenia regularnej oceny efektywności i opłacalności postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, a także zidentyfikowanie przyczyn ograniczonej konkurencji w sektorach w największym stopniu dotkniętych zjawiskiem niskiego poziomu konkurencyjności. Przyjęcie planu działania na podstawie dobrych praktyk międzynarodowych służy zwiększeniu poziomu konkurencji w zamówieniach publicznych. Na podstawie tych reform Węgry zobowiązały się w nowym RRP do obniżenia odsetka postępowań o udzielenie zamówienia publicznego korzystających ze wsparcia Unii, w ramach których dochodzi do złożenia tylko jednej oferty, do poniżej 15 %. Opisanym reformom towarzyszyć będą przewidziane w nowym RRP działania przyczyniające się do opracowania elektronicznego systemu zamówień publicznych służącego ułatwieniu sprawowania niezależnego nadzoru nad konkurencyjnością w zamówieniach publicznych i analizowania jej poziomu w ramach tych zamówień.

- (26) W nowym RRP przewidziano reformy mające na celu poprawę jakości i przejrzystości procesu decyzyjnego przez prowadzenie konsultacji z pozostałymi zainteresowanymi stronami i regularne oceny skutków. Powiązane działania służą zapewnieniu, aby projekty aktów ustawodawczych przygotowywane przez rząd były systematycznie poddawane konsultacjom publicznym przez wystarczająco długi czas, chyba że istnieje należyte uzasadnienie nieprzeprowadzania konsultacji, oraz aby w odniesieniu do projektów aktów ustawodawczych konsekwentnie sporządzano i publicznie udostępniano oceny skutków i uzasadnienia. Przewidziano również zaangażowanie zainteresowanych stron w proces wdrażania samego nowego RRP i sprawowania nadzoru nad jego realizacją przez powołanie i zapewnienie sprawnego funkcjonowania – również po 2026 r. – komitetu monitorującego składającego się co najmniej w połowie z członków organizacji społeczeństwa obywatelskiego w pełni niezależnych od organów publicznych. Reformy te mogą również przyczynić się do poprawy dialogu społecznego.
- (27) W nowym RRP przewidziano również działania odnoszące się do otoczenia biznesowego, w szczególności działania służące usprawnieniu funkcjonowania systemu podatkowego. W nowym RRP przewidziano reformy mające na celu zapewnienie skuteczniejszego zwalczania agresywnego planowania podatkowego, obejmujące m.in. wprowadzenie bardziej rygorystycznych wymogów w zakresie zgłaszania danych dotyczących ustalania cen transferowych, przegląd wymogów dotyczących minimalnego substratu majątkowo-osobowego do celów związanych z podatkiem dochodowym od osób prawnych dla przedsiębiorstw fasadowych oraz poszerzenie zakresu przepisów dotyczących braku możliwości odliczenia mających zastosowanie do środków wyprowadzanych do jurysdykcji o niskich lub zerowych stawkach podatkowych. Jeżeli chodzi o uproszczenie przepisów podatkowych, w nowym RRP przewidziano działania na rzecz zmniejszenia liczby podatków i zwolnień z podatku dochodowego od osób prawnych oraz działania sprzyjające transformacji cyfrowej procedur dotyczących przestrzegania przepisów prawa podatkowego.

- (28) Nowy RRP obejmuje reformy mające na celu poprawę stabilności finansów publicznych. Obejmują one działania dotyczące ustanowienia procesu przeglądów wydatków i przeprowadzania takich przeglądów, usprawnienia krajowych ram budżetowych przy jednoczesnym rozpoczęciu szerszego przeglądu tych ram oraz reformy kredytów subsydiowanych.
- (29) Nowy RRP obejmuje obszerny zestaw wzajemnie wzmacniających się reform i inwestycji, które przyczyniają się do skutecznego sprostania wszystkim wyzwaniom gospodarczym i społecznym lub znacznej części tych wyzwań, które zostały wskazane w zaleceniach krajowych skierowanych do Węgier przez Radę w ramach europejskiego semestru w 2025 r., w szczególności jeżeli chodzi o koordynację polityki gospodarczej, ramy budżetowe, innowacyjność, konkurencyjność w sektorze energii elektrycznej, odporność wodną, edukację, rynek pracy, politykę społeczną i mieszkalnictwo. Oczekuje się, że dzięki sprostaniu wyżej wymienionym wyzwaniom nowy RRP przyczyni się również do skorygowania zakłóceń równowagi wskazanych w zaleceniach wydanych na podstawie art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 w 2026 r., których doświadczają Węgry, w szczególności w odniesieniu do wysokiego deficytu budżetowego i wysokich kosztów finansowania, pogarszającej się konkurencyjności kosztowej i narażenia na wahania cen energii, rosnących cen nieruchomości mieszkalnych oraz interwencji rządowych na rynku finansowym.

Przyczynienie się do potencjału wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy oraz odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej

- (30) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. c) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.3 załącznika V do tego rozporządzenia nowy RRP ma mieć duży wpływ (rating A) na wzmocnienie potencjału wzrostu gospodarczego, tworzenie miejsc pracy oraz zwiększenie odporności gospodarczej, społecznej i instytucjonalnej Węgier, przyczyniając się do realizacji Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym poprzez promowanie polityki na rzecz dzieci i młodzieży, a także na złagodzenie skutków gospodarczych i społecznych kryzysu związanego z COVID-19, a przez to na wzmocnienie spójności i konwergencji gospodarczej, społecznej i terytorialnej w Unii.

- (31) U podstaw strategii rozwoju Węgier leży zdecydowane zaangażowanie w modernizację infrastruktury gospodarczej. Utworzenie przedsiębiorstwa zarządzającego taborom kolejowym (Rolling Stock Company, ROSCO) ma na celu przyspieszenie modernizacji węgierskiego taboru kolejowego i stworzenie podstaw do skuteczniejszego zarządzania usługami kolejowymi, wnosząc tym samym wkład w szerzej zakrojone starania tego kraju na rzecz dekarbonizacji. Ponadto inwestycje w mobilność miejską, w tym zakup nowych tramwajów, autobusów i trolejbusów, mają przyczynić się do poprawy łączności. W rozdziale REPowerEU położono szczególny nacisk na wzmocnienie niezależności energetycznej Węgier oraz przyspieszenie ich zielonej transformacji. Przewidziane w nowym RRP zwiększenie przepustowości i elastyczności sieci elektroenergetycznej umożliwi integrację odnawialnych źródeł energii na dużą skalę. Z kolei rozwój lądowej energetyki wiatrowej oraz usprawnienie procesów wydawania pozwoleń ma na celu znaczne zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych na Węgrzech. Jednocześnie dzięki modernizacji sieci przesyłowych i dystrybucyjnych możliwe będzie skuteczne włączenie tej energii ze źródeł odnawialnych do sieci krajowej. Uzupełnieniem tych działań są inwestycje w obiekty magazynowania energii oraz modernizacje mające na celu poprawę efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych, które jednocześnie przyczyniają się do stworzenia bardziej odpornego i zrównoważonego systemu energetycznego.

- (32) Wkład Węgier we Wspólne Przedsięwzięcie EuroHPC ma sprzyjać tworzeniu gigafabryki AI lub podobnej infrastruktury obliczeniowej, co wpisuje się w wizję suwerenności technologicznej przedstawioną przez Komisję Europejską. Inwestycja ta powinna przyspieszyć rozwój zaawansowanych zdolności obliczeniowych, wzmacniając konkurencyjność Europy w globalnej gospodarce cyfrowej. Z kolei udział Węgier w IRIS² ma na celu sprostanie kluczowym wyzwaniom w zakresie bezpieczeństwa i odporności przez wzmocnienie bezpiecznej, suwerennej łączności, zwiększenie odporności infrastruktury krytycznej i usług publicznych oraz poprawę gotowości na wypadek cyberataków, ataków hybrydowych i innych zakłóceń związanych z bezpieczeństwem.
- (33) W nowym RRP położono jednakowy nacisk na tworzenie miejsc pracy i odporność społeczną, uznając, że zrównoważony wzrost gospodarczy musi sprzyjać włączeniu społecznemu. Dzięki programom integracji na rynku pracy skierowanym do słabszych grup społecznych nowy RRP ma zapewnić możliwość uczestnictwa w programach integracji poprzez pracę. Tworzenie placówek opieki nad dziećmi stanowi dodatkowe wsparcie dla pracujących rodziców, szczególnie kobiet, w godzeniu obowiązków rodzinnych i zawodowych.
- (34) Modernizacja placówek opieki zdrowotnej zapewnia równy dostęp do wysokiej jakości usług medycznych w całym kraju. Ponadto zastrzyk kapitałowy na rzecz Węgierskiego Banku Rozwoju ma ułatwić budowę przystępnych cenowo mieszkań, co przyczyni się do zniwelowania dysproporcji między obszarami miejskimi i wiejskimi oraz wsparcia gospodarstw domowych i studentów o niskich dochodach.

Zasada „nie czyn poważnych szkód”

- (35) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. d) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.4 załącznika V do tego rozporządzenia nowy RRP ma przyczynić się do zapewnienia, aby żadne z działań (rating A) służących realizacji reform i projektów inwestycyjnych ujętych w nowym RRP nie czyniło poważnych szkód dla celów środowiskowych w rozumieniu art. 17 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852⁶ (zasada „nie czyn poważnych szkód”).
- (36) W przypadku działań, których to dotyczy, kwestię potencjalnie szkodliwego wpływu na środowisko i klimat uwzględniono za pomocą odpowiednich gwarancji, które zapewniają przestrzeganie obowiązujących kryteriów. Aby ograniczyć ryzyko środowiskowe *ex ante*, wprowadzono następujące warunki: działania w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (ETS) mają zapewnić osiągnięcie prognozowanych poziomów emisji gazów cieplarnianych poniżej odpowiednich poziomów odniesienia, a w miarę możliwości – znacznie poniżej tych poziomów. W odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowych wprowadzono wykaz mający na celu zapewnienie, aby nie wspierano działań i aktywów, które nie są zgodne z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

- (37) W nowym RRP uwzględniono trzy działania o znacznej alokacji finansowej na rzecz nowego RRP, w odniesieniu do których wprowadzono zabezpieczenia. Wszystkie te inwestycje, w szczególności zastrzyk kapitałowy na rzecz Przedsiębiorstwa Zarządzającego Taborem Kolejowym, zastrzyk kapitałowy na rzecz Węgierskiego Banku Rozwoju oraz program dotacji na rozbudowę sieci elektroenergetycznej, zawierają szczegółowe kryteria kwalifikowalności, mające na celu zapewnienie zgodności z zasadą „nie czyn poważnych szkód” już na etapie udzielania zamówień publicznych. W związku z tym oczekuje się, że nowy RRP będzie nadal zgodny z zasadą „nie czyn poważnych szkód”.

Przyczynienie się do zielonej transformacji, w tym do bioróżnorodności

- (38) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. e) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.5 załącznika V do tego rozporządzenia nowy RRP zawiera działania, które przyczyniają się w dużym stopniu (rating A) do zielonej transformacji, w tym do bioróżnorodności, lub do sprostania związanym z tym wyzwaniom. Działania wspierające osiągnięcie celów klimatycznych stanowią kwotę wynoszącą 52,9 % łącznej alokacji w ramach nowego RRP obliczonej zgodnie z metodyką określoną w załączniku VI do rozporządzenia (UE) 2021/241. Zgodnie z art. 17 tego rozporządzenia nowy RRP jest spójny z informacjami zawartymi w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030.

- (39) W całym nowym RRP wydatki związane z klimatem stanowią 52,9 % łącznych wydatków, przy czym największy wkład pochodzi z inwestycji dotyczących wdrażania rozwiązań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i modernizacji sieci. W nowym RRP przewidziano znaczne wsparcie na rzecz rozwoju energetyki słonecznej, przy założeniu, że nowe moce wytwórcze mają powstawać przede wszystkim w gminach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, a jednocześnie zaplanowano dalszy rozwój lądowej energetyki wiatrowej dzięki usprawnionym procedurom wydawania pozwoleń. Ponadto modernizacja sieci przesyłowych i dystrybucyjnych, która przyczyni się do zwiększenia przepustowości, powinna umożliwić większą integrację odnawialnych źródeł energii i rozwiązań w zakresie magazynowania energii z węgierskim systemem elektroenergetycznym. Działania w zakresie efektywności energetycznej, takie jak renowacja budynków publicznych i instalacja inteligentnych liczników, dodatkowo przyczyniają się do zmniejszenia zużycia energii i redukcji emisji. Jeżeli chodzi o sektor transportu, elektryfikacja odcinków kolejowych i zamówienia na autobusy bezemisyjne powinny znacząco zredukować emisje gazów cieplarnianych, przyczyniając się do osiągnięcia szerszych celów Węgier w zakresie dekarbonizacji. Wszystkie działania zawarte w rozdziale REPowerEU w pełni przyczyniają się do osiągnięcia celów klimatycznych, w związku z czym w rozdziale tym osiągnięto minimalny cel wynoszący 37 %. Wdrożenie rozwiązań w zakresie magazynowania energii ma poprawić elastyczność podaży i popytu, a zwiększanie mocy wytwórczych lądowych elektrowni wiatrowych oraz upowszechnianie instalacji paneli fotowoltaicznych w gospodarstwach domowych powinno zapewnić większy udział odnawialnych źródeł energii w koszyku energetycznym Węgier. Oczekuje się, że nowy RRP wniesie znaczący i trwały wkład w zieloną transformację, wspierając osiągnięcie celów klimatycznych Unii na 2030 r. i celu polegającego na osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r. Zwiększone moce wytwórcze w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, w połączeniu z modernizacją sieci i poprawą efektywności energetycznej, mają zmniejszyć zależność Węgier od paliw kopalnych oraz obniżyć emisje gazów cieplarnianych. Działania te zaprojektowano tak, aby wywierały trwały wpływ, ponieważ z założenia mają one przynosić korzyści dla środowiska jeszcze długo po ich wdrożeniu.

- (40) Oprócz łagodzenia zmiany klimatu w nowym RRP przewidziano elementy, które przyczyniają się do zwiększania bioróżnorodności i ochrony środowiska. Działania związane z retencją wody, obejmujące obszar 18 000 hektarów, mają zwiększyć odporność ekosystemu i sprzyjać zachowaniu bioróżnorodności na terenach rolniczych, natomiast modernizacja pompowni im. Jenő Kvassaya powinna poprawić stan ekologiczny odnogi Dunaju. Inwestycje te są zgodne z szerszymi celami środowiskowymi, uzupełniając priorytety nowego RRP, jakimi są działania w dziedzinie klimatu.

Przyczynienie się do transformacji cyfrowej

- (41) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. f) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.6 załącznika V do tego rozporządzenia nowy RRP zawiera działania, które przyczyniają się w dużym stopniu (rating A) do transformacji cyfrowej lub do sprostania związanym z tym wyzwaniom. Działania wspierające osiągnięcie celów cyfrowych stanowią kwotę wynoszącą 24,1 % łącznej alokacji w ramach nowego RRP obliczonej zgodnie z metodyką określoną w załączniku VII do rozporządzenia (UE) 2021/241.

- (42) Nowy RRP Węgier spełnia kryterium oceny 2.6 określone w załączniku V do rozporządzenia (UE) 2021/241, jakim jest osiągnięcie celu polegającego na przeznaczaniu 20 % wydatków na transformację cyfrową, przy czym kluczowy udział mają inwestycje w edukację cyfrową, modernizację szkolnictwa wyższego i cyfryzację usług publicznych. Ponadto w nowym RRP uwzględniono kwestię wyposażenia szkół w narzędzia cyfrowe, takie jak laptopy, które mają zwiększyć umiejętności cyfrowe uczniów i pomóc im zdobyć kompetencje potrzebne w gospodarce cyfrowej. Ponadto modernizacja infrastruktury szkolnictwa wyższego, w tym opracowywanie cyfrowych treści dydaktycznych oraz cyfryzacja obiektów szkolnictwa wyższego, powinna poprawić dostęp do edukacji cyfrowej i ułatwić przejście na nauczanie online oraz nauczanie hybrydowe. Upowszechnienie elektronicznych procedur medycznych, w tym uruchomienie aplikacji mobilnej centralnej opieki zdrowotnej, przyczyni się do cyfryzacji usług opieki zdrowotnej, zwiększając ich efektywność i dostępność.
- (43) Należy się spodziewać, że działania przewidziane w nowym RRP w znacznym stopniu przyczynią się do transformacji cyfrowej gospodarki. Inwestycje w inicjatywę dotyczącą gigafabryk AI, wspierane dobrowolnym wkładem we Wspólne Przedsięwzięcie EuroHPC, mają przyspieszyć rozwój zaawansowanych zdolności obliczeniowych i zintensyfikować wsparcie Węgier na rzecz budowania suwerenności cyfrowej Europy. Podobnie udział Węgier w unijnym programie IRIS² ma na celu przyczynienie się do wzmocnienia krajowej infrastruktury bezpiecznej łączności satelitarnej, pomagając sprostać kluczowym wyzwaniom w zakresie bezpieczeństwa cyfrowego i odporności cyfrowej.

Trwały wpływ

- (44) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. g) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.7 załącznika V do tego rozporządzenia nowy RRP ma mieć trwały wpływ na Węgry w dużym stopniu (rating A).
- (45) Należy się spodziewać, że nowy RRP, w tym zawarty w nim rozdział REPowerEU, będzie miał długotrwały pozytywny wpływ na gospodarkę Węgier. W nowym RRP przewidziano zwiększenie poziomu ambicji reform, zgodnie z zaleceniami otrzymanymi w ramach europejskiego semestru, a także inwestycje transformacyjne w dekarbonizację transportu, sieci elektroenergetycznych i w małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP). W ramach nowego RRP znaczne inwestycje mają zostać ukierunkowane na zieloną transformację, w szczególności na zwiększenie przepustowości i elastyczności sieci elektroenergetycznej. Należy się spodziewać, że działania te, którym towarzyszą ambitne reformy otwierające rynek na inwestycje w obszarze produkcji energii wiatrowej, przyczynią się do wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju, obniżenia cen energii oraz zmniejszenia zależności kraju od przywozu rosyjskich paliw kopalnych, a tym samym wywrą trwały wpływ. Nowy RRP obejmuje również ambitne działania wspierające upowszechnianie pojazdów elektrycznych, a także elektryfikację odcinków kolejowych w połączeniu z reformą rynku transportu kolejowego.

- (46) Inwestycje w zapewnianie przystępnych cenowo mieszkań, w innowacyjne MŚP oraz w kapitał wysokiego ryzyka zwiększają konkurencyjność otoczenia biznesowego Węgier. Potencjalne oddziaływanie tych inwestycji jest dodatkowo wzmacniane przez reformy służące usprawnieniu funkcjonowania Węgierskiego Banku Rozwoju, stopniowemu wycofaniu niektórych podatków sektorowych oraz zwiększeniu przejrzystości funkcjonowania rynku dzięki środkom antykorupcyjnym i przepisom dotyczącym beneficjentów rzeczywistych. Przewiduje się, że nowy RRP w istotnym stopniu przyczyni się do zwiększenia odporności instytucjonalnej Węgier. Powinno to zostać osiągnięte poprzez wzmocnienie ram antykorupcyjnych, zwiększenie niezależności sądów oraz poprawę jakości i przejrzystości procesu decyzyjnego. Oczekuje się, że otoczenie biznesowe stanie się bardziej korzystne dzięki środkom usprawniającym system podatkowy, przewidywalności przepisów oraz zwiększeniu konkurencji w obszarze zamówień publicznych. Należy się również spodziewać, że nowy RRP przyczyni się do należytego zarządzania budżetem dzięki wprowadzeniu przeglądu wydatków i usprawnień ram budżetowych.
- (47) Trwały wpływ nowego RRP można również zwiększyć, wykorzystując synergii między nowym RRP a innymi programami, w tym programami finansowanymi za pomocą środków finansowych objętych polityką spójności, w szczególności przez skuteczne zajęcie się wyzwaniami terytorialnymi i propagowanie zrównoważonego rozwoju.

Monitorowanie i realizacja

- (48) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. h) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.8 załącznika V do tego rozporządzenia ustalenia zaproponowane w nowym RRP są adekwatne (rating A), aby zapewnić skuteczne monitorowanie i realizację nowego RRP, w tym planowanego harmonogramu działań, kamieni milowych i wartości docelowych oraz związanych z nimi wskaźników.
- (49) Kamienie milowe i wartości docelowe nowego RRP umożliwiają odpowiednie monitorowanie realizacji RRP. Wyniki inwestycji zawartych w nowym RRP zostaną ocenione na podstawie osiągnięcia wielu kamieni milowych i wartości docelowych monitorowanych przez poszczególne podmioty publiczne odpowiedzialne za wdrożenie działań i uwzględnienie kluczowych etapów realizacji każdej inwestycji. Wybrane wartości docelowe są spójne z celami, szacunkami kosztów i harmonogramem realizacji każdego działania oraz określone ilościowo za pomocą szczegółowych wskaźników odzwierciedlających wyniki podjętych prac. Kamienie milowe i wartości docelowe odnoszą się również do zakończonych już działań, które kwalifikują się zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241. Do uzasadnienia wniosku o wypłatę wymagane jest osiągnięcie w zadowalającym stopniu tych kamieni milowych i wartości docelowych.
- (50) Każda z nowych reform i inwestycji obejmuje co najmniej jedną wartość docelową lub jeden kamień milowy, w których określono kluczowe elementy danego działania i które umożliwiają ocenę stopnia osiągnięcia jego celów. Harmonogram kamieni milowych i wartości docelowych charakteryzuje się dużą koncentracją pod koniec okresu realizacji nowego RRP.

- (51) Państwa członkowskie powinny zadbać o to, by informowano o wsparciu udzielonym w ramach Instrumentu i potwierdzano takie wsparcie zgodnie z art. 34 rozporządzenia (UE) 2021/241.

Kalkulacja kosztów

- (52) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. i) rozporządzenia (UE) 2021/241 oraz kryterium 2.9 załącznika V do tego rozporządzenia przedstawione w nowym RRP uzasadnienie kwoty szacunkowego łącznego kosztu tego planu jest w umiarkowanym stopniu (rating B) racjonalne i wiarygodne, zgodne z zasadą efektywności kosztowej i proporcjonalne do spodziewanego wpływu na krajową gospodarkę i społeczeństwo.
- (53) Węgry przedstawiły szacunki kosztów wszystkich inwestycji przewidzianych w nowym RRP oraz wystarczające informacje, aby uznać, że koszty są ogólnie racjonalne i wiarygodne. Działania oszacowano między innymi na podstawie cen rynkowych lub cen podobnych jednostek w ramach wcześniejszych inwestycji, podpisanych umów lub orientacyjnych ofert. W przypadku innych działań zastosowano podejście odgórne, jeżeli całkowity koszt projektu oszacowano na podstawie podobnych projektów z przeszłości. Na podstawie oceny szacunkowych kosztów i powiązanych dokumentów potwierdzających uznaje się, że szacunkowe koszty większości działań przewidzianych w nowym RRP są racjonalne i wiarygodne. Kwota szacunkowego łącznego kosztu przewidziana w nowym RRP jest zgodna z charakterem i rodzajem planowanych reform i inwestycji. Węgry przedłożyły wystarczające dowody w zakresie kalkulacji kosztów, potwierdzające założenia przedstawione w nowym RRP. W nowym RRP szacunki dotyczące kosztu nowych działań, w tym działań ujętych w rozdziale REPowerEU, uznano za wiarygodne w umiarkowanym stopniu.

- (54) Węgry przedstawiły wystarczające informacje i dowody wskazujące na to, że kwota szacunkowego kosztu reform i inwestycji ujętych w nowym RRP, która ma być finansowana w ramach Instrumentu, nie jest pokryta z istniejącego lub planowanego finansowania unijnego. Uzasadniałoby to przyznanie ratingu B na podstawie kryterium 2.9 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2021/241. Na koniec, szacunkowy łączny koszt nowego RRP jest zgodny z zasadą efektywności kosztowej i proporcjonalny do spodziewanego wpływu na krajową gospodarkę i społeczeństwo.

Ochrona interesów finansowych Unii

- (55) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. j) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.10 załącznika V do tego rozporządzenia ustalenia zaproponowane w nowym RRP są adekwatne (rating A), aby zapobiegać korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów, a także aby je wykrywać i eliminować, podczas korzystania ze środków finansowych udostępnionych na podstawie tego rozporządzenia, i ustalenia te mają skutecznie zapobiegać podwójnemu finansowaniu w ramach tego rozporządzenia i innych programów unijnych. Pozostaje to bez uszczerbku dla stosowania innych instrumentów i narzędzi służących propagowaniu i egzekwowaniu przestrzegania prawa Unii, w tym stosowanych w celu zapobiegania korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów oraz ich wykrywania i korygowania, a także w celu ochrony budżetu Unii zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092⁷.

⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1; ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>).

- (56) Zgodnie z art. 20 ust. 5 lit. e) rozporządzenia (UE) 2021/241 należy określić kamienie milowe związane z ochroną interesów finansowych Unii, aby zapewnić zgodność z art. 22 tego rozporządzenia dzięki ustanowieniu adekwatnego systemu kontroli. Należy się spodziewać, że osiągnięcie w zadowalającym stopniu tych kamieni milowych zagwarantuje adekwatność systemu kontroli wewnętrznej, zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. j) rozporządzenia (UE) 2021/241. System kontroli i ustalenia zaproponowane w nowym RRP opierają się na solidnych procesach i strukturach, w których jasno określono role i obowiązki różnych podmiotów zaangażowanych we wdrażanie, monitorowanie, kontrolę i audyt nowego RRP, a także ich interakcje. Przewidują one wyraźne rozdzielenie wdrażania, funkcji i obowiązków w zakresie kontroli i audytu. Organ krajowy odpowiada za ogólną koordynację nowego RRP, monitorowanie postępów w osiąganiu kamieni milowych i wartości docelowych, kontrolowanie organów wykonawczych, organów udzielających dotacji w systemie kaskadowym, organu wdrażającego instrumenty finansowe, pośredników finansowych i odbiorców końcowych, jak również za przygotowanie i przedłożenie Komisji wniosków o płatność oraz powiązanych deklaracji zarządczych w oparciu o zweryfikowane dane pochodzące z systemu monitorowania.

Rolę instytucji audytowej w odniesieniu do nowego RRP powierzono dyrekcji generalnej ds. audytu funduszy europejskich (EUTAF), która posiada doświadczenie administracyjne i zdolność niezbędne do realizacji odpowiednich zadań audytowych zgodnie z przyjętymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu. EUTAF odpowiada za przeprowadzanie audytów systemu i badań bezpośrednich zrealizowanych kamieni milowych i wartości docelowych, które stanowią podstawę podsumowania audytów przedkładanych Komisji wraz z wnioskami o płatność. Ramy audytu zostają dodatkowo wzmocnione za pomocą specjalnych kamieni milowych zapewniających funkcjonalną i budżetową niezależność EUTAF, przyjęcie wieloletniej strategii audytu obejmującej audyty systemów, dobór próby oparty na analizie ryzyka i kontrole na miejscu, a także wymogi zapewniające wystarczający zakres audytu organów wykonawczych i systemów kontroli oraz sporządzenie opinii audytowej na temat funkcjonowania systemu repozytorium służącego monitorowaniu wdrażania nowego RRP. Ma to zostać zapewnione w szczególności za pomocą kamieni milowych 75, 81, 83 i 84.

- (57) Należy się spodziewać, że zdolności administracyjne organów odpowiedzialnych za realizację, koordynację, monitorowanie i kontrolę nowego RRP będą adekwatne do pełnienia przewidzianych dla nich ról i zadań. Organ krajowy może korzystać ze wsparcia organów wykonawczych, organów udzielających dotacji w systemie kaskadowym oraz Węgierskiego Banku Rozwoju, którym powierzono konkretne zadania wykonawcze odpowiadające ich wiedzy fachowej i zdolnościom administracyjnym. Zwiększonym kompetencjom wykonawczym Węgierskiego Banku Rozwoju towarzyszy specjalna reforma mająca na celu wzmocnienie jego zdolności operacyjnych, zarządzania, przejrzystości, systemów kontroli wewnętrznej i rozwiązań w zakresie nadzoru. Należy się spodziewać, że organ krajowy będzie regularnie nadzorował pracę organów odpowiedzialnych za realizację planu. Ponadto Dyrekcja ds. Audytu Wewnętrznego i Etyki przeprowadza – niezależnie od pozostałych organów kontroli – regularne kontrole dotyczące konfliktów interesów, w tym pod kątem wzmocnionych zasad zapobiegania konfliktom interesów, ich wykrywania i korygowania we wszystkich podmiotach wykonawczych i u wszystkich beneficjentów, a także systematyczną weryfikację oświadczeń oraz oparte na analizie ryzyka kontrole *ex post* operacji. Przewidziano kolejne kamienie milowe w celu zapewnienia dalszego stosowania przez cały okres realizacji nowego RRP i po 2026 r. ram prawnych i instytucjonalnych regulujących zarządzanie nowym RRP oraz jego kontrolę i audyt, obejmujące ustanowienie i utrzymanie ram prawnych regulujących funkcje zarządzania, kontroli i audytu, zapewnienie ciągłości zabezpieczeń oraz wzmocnienie nadzoru nad podmiotami wykonawczymi i pośrednikami finansowymi.

Dodatkowe reformy – takie jak ustanowienie Urzędu ds. Etyki – wzmacniają ochronę interesów finansowych Unii, m.in. przez zwiększenie przejrzystości informacji o beneficjentach rzeczywistych i dostępu do tych informacji do celów zarządzania, kontroli i audytu, regularny przegląd strategii zwalczania nadużyć finansowych i korupcji na potrzeby wdrażania, audytu i kontroli wsparcia Unii, środki ustawodawcze zapewniające skuteczne prowadzenie dochodzeń przez OLAF oraz kontroli na miejscu i inspekcji, obejmujące udzielanie pomocy na szczeblu krajowym i stosowanie skutecznych kar w przypadku braku współpracy, a także przez wzmocnioną współpracę operacyjną z OLAF-em dzięki zobowiązaniu właściwych organów krajowych do udzielania obowiązkowej pomocy oraz zwiększeniu skuteczności działań następnych podejmowanych w związku z ustaleniami z dochodzeń, jak również przez uczestnictwo Węgier we wzmocnionej współpracy w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej. Skuteczność ram zwalczania nadużyć finansowych i ram antykorupcyjnych zostaje dodatkowo wzmocniona przez systematyczne stosowanie narzędzi analizy ryzyka i eksploracji danych, w tym obowiązkowe przekazywanie danych, uporządkowane działania następne w związku ze zidentyfikowanymi czynnikami ryzyka oraz włączanie wyników punktowej oceny ryzyka do procesów decyzyjnych, przy czym działania te są wspierane kontrolami audytowymi dotyczącymi kompletności i wiarygodności danych bazowych.

Przedmiotowe zabezpieczenia instytucjonalne obejmują również ustanowienie niezależnej funkcji audytu wewnętrznego i etyki posiadającej uprawnienia dochodzeniowe w zakresie konfliktów interesów i nieprawidłowości, którą uzupełniają kanały sygnalizowania nieprawidłowości i systematyczna weryfikacja oświadczeń, a także wzmocnione gwarancje niezależności funkcjonalnej i budżetowej instytucji audytowej, zapewniające planowanie prac audytowych w perspektywie wieloletniej, autonomię w zakresie metodyki oraz zgodność z uznanymi na szczeblu międzynarodowym standardami audytu. Ma to zostać zapewnione w szczególności za pomocą kamieni milowych 76, 77, 78, 79, 80 i 82. Ponadto ustanowiono siedem kamieni milowych, aby zapewnić w szczególności wzmocnienie ram antykorupcyjnych oraz poprawę przejrzystości wykorzystania funduszy publicznych, w tym wsparcia Unii, i nadzoru nad tymi funduszami. Ma to zostać zapewnione za pomocą kamieni milowych 54, 55, 57, 58, 59, 62 i 63. Ustanowiono trzy kamienie milowe służące zapewnieniu większej przejrzystości i konkurencji w zamówieniach publicznych. Ma to zostać zapewnione za pomocą kamieni milowych 66, 68 i 69. Cztery kamienie milowe mają zapewnić wzmocnienie niezależności sądownictwa, która jest warunkiem wstępnym funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej. Ma to zostać zapewnione za pomocą kamieni milowych 71, 72, 73 i 74.

- (58) Komisja uważa, że zasadniczo system kontroli wewnętrznej nowego RRP jest adekwatny, biorąc również pod uwagę 24 kamienie milowe związane z węgierskim systemem kontroli ukierunkowane na ochronę interesów finansowych Unii, których osiągnięcie stanowi warunek wstępny uzyskania jakiegokolwiek płatności na podstawie art. 24 rozporządzenia (UE) 2021/241. Biorąc pod uwagę, że odnośne kamienie milowe mają na celu zapewnienie ochrony interesów finansowych Unii oraz stworzenie adekwatnego systemu kontroli, przed zatwierdzeniem przez Komisję jakiegokolwiek płatności w ramach Instrumentu Węgry powinny osiągnąć wszystkie kamienie milowe związane z systemem kontroli⁸, zanim złożą wnioszek o płatność, przy czym nie należy dokonywać żadnych płatności w ramach Instrumentu przed ich osiągnięciem. Węgry przedstawiły szereg działań w tym zakresie w kontekście procedury prowadzonej na podstawie rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2092. Treść powiązanych kamieni milowych i wartości docelowych jest zgodna z zobowiązaniami podjętymi w tym kontekście. Ponadto dodano przepisy mające zapewnić dalsze stosowanie zabezpieczeń w zakresie audytu i kontroli po 2026 r. Zwiększono także wiarygodność audytu dzięki włączeniu przepisów szczegółowych dotyczących bardziej rygorystycznych kontroli i audytów *ex post* oraz weryfikacji zgodności z przepisami dotyczącymi zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji, konfliktom interesów i podwójnemu finansowaniu.

⁸ Dotyczy to kamieni milowych 54, 55, 57, 58, 59, 62, 63, 66, 68, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84.

Spójność nowego planu odbudowy i zwiększania odporności

- (59) Zgodnie z art. 19 ust. 3 lit. k) rozporządzenia (UE) 2021/241 i kryterium 2.11 załącznika V do nowego rozporządzenia nowy RRP zawiera w dużym stopniu (rating A) działania służące realizacji reform i projektów inwestycji publicznych, które stanowią spójne działania.
- (60) Nowy RRP składa się z 11 spójnych ze sobą komponentów, które sprzyjają poprawie stanu gospodarki i zatrudnienia oraz wyników społecznych, a także przyczyniają się do przyspieszenia zielonej i cyfrowej transformacji. Inwestycje w gospodarkę wodną i obieg zamknięty, transport, REPowerEU oraz dobrowolne wkłady w realizację programu tworzenia *gigafabryk AI* i IRIS² wzmacniają spójność RRP, zapewniając zgodność węgierskiej strategii odbudowy z jej długoterminowymi priorytetami obejmującymi: zieloną i cyfrową transformację, bezpieczeństwo energetyczne i odporność społeczno-gospodarczą. Nowy RRP obejmuje działania, które wywołują efekt mnożnikowy i przyspieszają postępy w osiąganiu celów strategicznych Węgier. Należy się spodziewać, że wzajemne zależności między dekarbonizacją transportu a rozwojem sieci będą napędzać zmiany systemowe. Elektryfikacja odcinków kolejowych zwiększa zapotrzebowanie na czystą energię elektryczną, które może zostać zaspokojone dzięki modernizacji sieci, która z kolei sprzyja rozbudowie stacji ładowania pojazdów elektrycznych. Zwiększona przepustowość i elastyczność sieci (osiągnięte dzięki inwestycjom w instalacje magazynowe na potrzeby inteligentnych sieci energetycznych oraz w modernizację sieci przesyłowej) mają zasadnicze znaczenie dla zarządzania dodatkowym obciążeniem wynikającym z transportu elektrycznego. Uwzględnione działania przyczynią się w jeszcze większym stopniu do tworzenia warunków sprzyjających zielonej i cyfrowej transformacji Węgier. Komponent 6 (Energia) i plan REPowerEU obejmują działania ukierunkowane na różne segmenty systemu energetycznego.

Podczas gdy wsparcie dla instalacji paneli fotowoltaicznych w budynkach mieszkalnych umożliwia gospodarstwom domowym wytwarzanie własnej energii ze źródeł odnawialnych, rozwój lądowej energetyki wiatrowej koncentruje się na zdolności wytwórczej energii ze źródeł odnawialnych na dużą skalę, a reformy dotyczące energii geotermalnej pozwalają wykorzystać potencjał w zakresie ogrzewania przemysłowego i systemów ciepłowniczych. Rozbudowa sieci energetycznej stanowi kluczowe działanie uzupełniające, które zapewnia, aby infrastruktura przesyłowa i dystrybucyjna była w stanie obsłużyć zwiększone moce i zmienność produkcji z tych odnawialnych źródeł energii. Jeżeli chodzi o transformację cyfrową, nowe dobrowolne wkłady w realizację programu tworzenia gigafabryk AI i IRIS² zwiększają możliwości obliczeniowe wielkiej skali, a cyfryzacja opieki zdrowotnej przyczynia się do modernizacji świadczenia usług publicznych. Rozpowszechnianie inteligentnych liczników jest kolejnym działaniem uzupełniającym, które zwiększa efektywność energetyczną i usprawnia zarządzanie siecią przez dostarczanie danych na temat zużycia w czasie rzeczywistym. Umożliwia to lepsze zarządzanie popytem, co ma kluczowe znaczenie w kontekście coraz większej integracji bardziej zróżnicowanych odnawialnych źródeł energii w węgierskiej sieci. W ramach wszystkich tych inwestycji zapewniono wsparcie w kluczowych obszarach transformacji cyfrowej – zarówno w sektorach przemysłowym i publicznym, jak i w wymiarze infrastrukturalnym.

Równość

- (61) W nowym RRP kwestie równości płci i równych szans uwzględniono jako priorytety przekrojowe, zgodnie z zasadą 2 (równość płci) i zasadą 3 (równe szanse) Europejskiego filaru praw socjalnych. Nowy RRP obejmuje ukierunkowane działania mające na celu zmniejszenie różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn w zakresie edukacji, uczestnictwa w rynku pracy i dostępu do podstawowych usług. Jeżeli chodzi o obszar wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, utworzenie 110 placówek opieki nad dziećmi powinno pomóc rodzicom – a zwłaszcza kobietom – w godzeniu obowiązków zawodowych i rodzinnych, przyczyniając się tym samym do zwiększenia poziomu uczestnictwa kobiet w rynku pracy. W nowym RRP promuje się również edukację włączającą za pomocą działań mających na celu ograniczenie segregacji szkolnej oraz wspieranie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, zapewniając równy dostęp do edukacji o wysokiej jakości wszystkim dzieciom, niezależnie od pochodzenia społeczno-ekonomicznego.

Samoocena bezpieczeństwa

- (62) Nie przedstawiono samooceny bezpieczeństwa zgodnie z art. 18 ust. 4 lit. g) rozporządzenia (UE) 2021/241, ponieważ Węgry nie uznały jej za stosowną. Inwestycje przewidziane w nowym RRP obejmują dobrowolny wkład w realizację programu tworzenia gigafabryk AI i IRIS². W ramach realizacji odpowiednich programów powinny zostać wprowadzone niezbędne gwarancje bezpieczeństwa.

Projekty transgraniczne i dotyczące wielu krajów

- (63) Nowy RRP ma silny wymiar transgraniczny i obejmuje projekty dotyczące wielu krajów. Rozdział REPowerEU obejmuje kluczowe reformy i inwestycje zachęcające do korzystania z odnawialnych źródeł energii, wzmacniające rynki elastyczności i odporność sieci elektroenergetycznej oraz poprawiające efektywność energetyczną, a tym samym przyczyniające się do zmniejszenia zależności od paliw kopalnych. Rozbudowa sieci elektroenergetycznej ma na celu wspieranie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz poprawę jakości przyłączy elektroenergetycznych zarówno dla konsumentów, jak i dla producentów. W połączeniu z reformami mającymi na celu zachęcanie do magazynowania energii, przyłączania lądowych elektrowni wiatrowych oraz funkcjonowania rynku elastyczności przedmiotowa inwestycja stanowi kluczowe działanie zwiększające odporność unijnej sieci elektroenergetycznej i zmniejszające zależność od paliw kopalnych. Ponadto instrument finansowy służący poprawie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych pozwala zwielokrotnić efekt wyżej wymienionych reform i inwestycji dzięki zmniejszeniu zużycia energii przez gospodarstwa domowe. Szacunkowy łączny koszt tych działań wynosi 704 510 828 EUR, co stanowi 100 % szacunkowego kosztu ujętego w rozdziale REPowerEU i przekracza orientacyjną wartość docelową na poziomie 30 %. Komponent REPowerEU odgrywa kluczową rolę w realizacji zaleceń krajowych dla Węgier, w szczególności zalecenia 5 z 2022 r., zalecenia 6 z 2022 r. i zalecenia 4 z 2023 r., ponieważ sprzyja postępom w zakresie efektywności energetycznej, modernizacji infrastruktury i łączności transgranicznej. Sztandarowym projektem w ramach tego programu jest elektryfikacja linii kolejowej Segedyn–Röszke, przebiegającej do granicy Węgier z Serbią, wraz z budową nowego zelektryfikowanego odcinka łączącego linie kolejowe nr 136 i 140.

Opisane modernizacje powinny zwiększyć efektywność transgranicznego transportu kolejowego oraz zmniejszyć zależność od paliw kopalnych zgodnie z celami Unii w zakresie dekarbonizacji i zrównoważonej mobilności. Z uwagi na fakt, że projekt wiąże się z modernizacją infrastruktury krytycznej, przyczynia się on do zielonej transformacji Węgier, wzmacnia regionalne powiązania gospodarcze oraz usprawnia logistykę zarówno w zakresie przewozów pasażerskich, jak i towarowych. Inicjatywa ta odzwierciedla szersze cele REPowerEU, w tym przyspieszenie procesu osiągnięcia niezależności energetycznej, zwiększenie udziału energii odnawialnej oraz wzmocnienie odporności systemu transportu w całej Unii, przy jednoczesnym niwelowaniu nierówności społeczno-gospodarczych przez ukierunkowane inwestycje w sektorze energetycznym i inwestycje infrastrukturalne. Wkład Węgier w wysokości 500 000 000 EUR na rzecz inicjatywy dotyczącej gigafabryk AI ma wyraźny wymiar transgraniczny. Gigafabryki AI to strategiczne infrastruktury na szczęblu Unii zaprojektowane w celu zapewnienia europejskim naukowcom, przedsiębiorstwom typu start-up i przedsiębiorstwom we wszystkich państwach członkowskich dostępu do wielkoskalowej mocy obliczeniowej i możliwości trenowania pionierskich modeli AI. Korzyści płynące z inwestycji – pod względem wspólnego potencjału w zakresie sztucznej inteligencji, otwartego dostępu do zasobów obliczeń superkomputerowych i wzmocnienia suwerenności technologicznej Unii – z założenia mają wykroczyć daleko poza granice Węgier. Ponadto wkład Węgier w wysokości 500 000 000 EUR na rzecz programu konstelacji IRIS² ma nieodłączny wymiar transgraniczny. Infrastruktura IRIS² i korzyści płynące z realizacji tego programu – w tym zwiększona odporność komunikacyjna i mniejsza zależność od dostawców spoza Unii – z założenia obejmą wszystkie państwa członkowskie i wykroczą daleko poza granice Węgier.

Proces konsultacji

- (64) Reformy i inwestycje przewidziane w nowym RRP Węgier zostały poddane konsultacjom z zainteresowanymi stronami zgodnie z krajowymi ramami prawnymi. W momencie przedłożenia nowego RRP przedmiotem konsultacji publicznych były w szczególności działania przeniesione z poprzedniego RRP do nowego RRP. Ponadto działania i inwestycje przeniesione do nowego RRP z innych programów unijnych były przedmiotem dalszych konsultacji przed opublikowaniem odpowiednich zaproszeń do składania wniosków. Co więcej, nowe działania przewidziane w nowym RRP Węgier zostały omówione z zainteresowanymi stronami na forum komitetu monitorującego RRP i są obecnie przedmiotem dalszych konsultacji w procesie ich wdrażania zgodnie z krajowymi ramami prawnymi.

Działania wspierające operacje inwestycyjne przyczyniające się do realizacji celów Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP)

- (65) Zgodnie z art. 4 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/795⁹ Węgry uznały za priorytetowe projekty, którym przyznano pieczęć suwerenności na podstawie art. 4 ust. 1 tego rozporządzenia. Węgry stwierdziły jednak, że w nowym RRP nie należy uwzględniać żadnego projektu, któremu przyznano pieczęć suwerenności, ze względu na niewystarczający czas na zakończenie takich projektów przed datą zakończenia realizacji Instrumentu.

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/795 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ustanowienia Platformy na rzecz Technologii Strategicznych dla Europy (STEP) oraz zmiany dyrektywy 2003/87/WE oraz rozporządzeń (UE) 2021/1058, (UE) 2021/1056, (UE) 2021/1057, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 223/2014, (UE) 2021/1060, (UE) 2021/523, (UE) 2021/695, (UE) 2021/697 i (UE) 2021/241 (Dz.U. L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj>).

Pozytywna ocena

- (66) Po pozytywnej ocenie nowego RRP przez Komisję i ustaleniu, że plan ten spełnia w zadowalający sposób kryteria oceny określone w rozporządzeniu (UE) 2021/241, zgodnie z art. 20 ust. 2 tego rozporządzenia i jego załącznikiem V, należy określić reformy i projekty inwestycyjne niezbędne do zrealizowania nowego RRP, odpowiednie kamienie milowe, wartości docelowe i wskaźniki, a także kwotę udostępnianą przez Unię na wdrożenie nowego RRP w formie bezzwrotnego wsparcia finansowego i wsparcia w formie pożyczki.

Wkład finansowy

- (67) Szacunkowy łączny koszt nowego RRP wynosi 10 000 000 000 EUR, co odpowiada 3 553 302 225 000 HUF na podstawie referencyjnej stopy procentowej EUR/HUF Europejskiego Banku Centralnego z dnia 9 czerwca 2026 r. Kwoty w euro, o których mowa w opisach działań i odpowiadających im kamieni milowych i wartości docelowych, zostały obliczone według tych samych kursów i powinny być oceniane z uwzględnieniem tego faktu.
- (68) Ponieważ nowy RRP spełnia w zadowalający sposób kryteria oceny określone w rozporządzeniu (UE) 2021/241, a ponadto kwota szacunkowego łącznego kosztu nowego RRP jest wyższa od maksymalnego wkładu finansowego dostępnego dla Węgier, wkład finansowy przydzielony na nowy RRP Węgier powinien być równy kwocie 6 511 661 435 EUR.

- (69) Ponadto, aby zapewnić pomoc w realizacji dalszych reform i inwestycji, Węgrom należy udostępnić wsparcie w formie pożyczki w łącznej wysokości 3 918 313 481 EUR. Kwota szacunkowego łącznego kosztu nowego RRP jest niższa niż łączny wkład finansowy udostępniony Węgrom i wsparcie w formie pożyczki udostępnione Węgrom. W związku z tym całkowite wsparcie w formie pożyczki udostępnione Węgrom należy zmniejszyć do 3 488 338 565 EUR. Maksymalna wielkość pożyczki, o którą wystąpiły Węgry, wynosi mniej niż 6,8 % ich dochodu narodowego brutto z 2019 r. w cenach bieżących.
- (70) Należy zatem odpowiednio zmienić decyzję wykonawczą Rady z dnia 15 grudnia 2022 r. Dla zachowania jasności należy zastąpić w całości załącznik do decyzji wykonawczej Rady z dnia 15 grudnia 2022 r.
- (71) Niniejsza decyzja pozostaje bez uszczerbku dla wyniku wszelkich procedur dotyczących przyznawania funduszy unijnych w ramach jakiegokolwiek programu Unii innego niż Instrument lub procedur dotyczących zakłóceń funkcjonowania rynku wewnętrznego, które mogą zostać wszczęte, w szczególności na mocy art. 107 i 108 Traktatu. Niniejsza decyzja nie uchyla obowiązku powiadomienia Komisji przez państwo członkowskie, na podstawie art. 108 Traktatu, o przypadkach potencjalnej pomocy państwa,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Zatwierdzenie oceny nowego planu odbudowy i zwiększania odporności

Zatwierdza się ocenę nowego planu odbudowy i zwiększania odporności Węgier na podstawie kryteriów przewidzianych w art. 19 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/241. Reformy i projekty inwestycyjne w ramach nowego planu odbudowy i zwiększania odporności, ustalenia oraz harmonogram monitorowania i realizacji nowego planu odbudowy i zwiększania odporności, w tym odpowiednie kamienie milowe i wartości docelowe i dodatkowe kamienie milowe i wartości docelowe związane z płatnością pożyczki, odpowiednie wskaźniki dotyczące osiągnięcia planowanych kamieni milowych i wartości docelowych oraz ustalenia dotyczące sposobu zapewnienia Komisji pełnego dostępu do odpowiednich danych bazowych określono w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Zmiany

W decyzji wykonawczej Rady z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie zatwierdzenia oceny planu odbudowy i zwiększania odporności Węgier wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 2 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Unia udostępnia Węgrom wkład finansowy w formie bezzwrotnego wsparcia w wysokości 6 511 661 435 EUR¹⁰.”;

¹⁰ Ta kwota odpowiada alokacji finansowej po odliczeniu proporcjonalnego udziału wydatków Węgier, określonych w art. 6 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241, obliczonej zgodnie z metodyką przyjętą w art. 11 tego rozporządzenia.

- 2) art. 2a ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Unia udziela Węgrom pożyczki do maksymalnej wysokości 3 488 338 565 EUR.”;
- 3) załącznik zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 3

Adresat

Niniejsza decyzja skierowana jest do Węgier.

Sporządzono w ...

W imieniu Rady

Przewodniczący / Przewodnicząca
